

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 92

Číslo: 51

16. prosince 2012

Cena: 8 Kč

STAROSLOVĚNSKÁ BOHOSLUŽBA A LITURGIE PODLE DR. KARLA FARSKÉHO

Cyrlometodějské téma je pro nás zajímavé a aktuální i v souvislosti s naší Liturgií podle patriarchy dr. Karla Farského. Jakou bohoslužbu přeložili do slovanského jazyka a slavili v kostelích na Velké Moravě solušní bratři Cyril a Metoděj? Pravoslavní autoři zdůrazňují, že Cyril a Metoděj sloužili liturgii podle byzantského obřadu. Od 4. století na východě na území Byzantské říše se ustalovala a prosazovala Liturgie sv. Jana Zlatoústého a Basila Velikého. Konstantin a Metoděj, kteří přišli z oblasti byzantské, překládali tuto jim vlastní liturgii do slovanského jazyka. V době cyrlometodějské misie bylo samozřejmé, že se Liturgie Jana Zlatoústého a obsáhlejší bohoslužba Basila Velikého sloužily koptsky, arabsky, syrsky, arménsky, persky, gruzínsky i dalšími jazyky. Nebyla proto překážka, aby byla sloužena též ve slovanském jazyce. Předlohy, z nichž solušní bratři ve svých překladech čerpali, byly řecké. Podle údajů ze Života Metodějova přeložili solušní bratři nejprve „evangelia s apoštolem s vybranými službami církevními.“ Z Nového zákona byly postupně překládány perikopy, jak jsou shrnuty v tzv. Assemanově evangeliáři. Evangeliář začíná čtením „Na počátku bylo slovo...“ (J 1,1), jak je to zvykem právě na východě na neděli Paschy. Přeložili nejen biblické a liturgické texty včetně Žaltáře, ale také sbírku kánonů (nomokánon) a spisy církevních otců (paterikon). Překládali všechny knihy Písma svatého s výjimkou knih Maka-

bejských, jak je uvedeno v Životě Metodějově. Knihy Makabejské nebyly přeloženy proto, že na východě nejsou součástí kánonu a neužívá se jich. Východní původ cyrlometodějských liturgických textů dokládá i terminologie Gospod', křtiti a jiné, stejně tak jako slavení obřadů i svátků podle východního kalendáře, například sv. Dimitrije. Střediskem tohoto křesťanského mučedníka se stala právě Soluň, kde byly uchovávány jeho ostatky. Jeho uctívání bylo rozšířeno po celém východě.

Za doklad pro sloužení římské západní bohoslužby ve staroslověnštině v cyrlometodějské době jsou považovány tzv. Kyjevské listy. Jedná se o slovanský překlad starého římského misálu. Obsahuje na sedmi pergamenových listech 10 mešních formulářů – na svátek sv. Klimenta, na svátek sv. Felicity, každodenní mši a další. Jsou psány hlaholicí starobylého typu.

K písemnému schválení slovanských bohoslužebných knih došlo bulou „Gloria in excelsis Deo“ (Sláva na výsostech Bohu) za papeže Hadriána II. Po druhé došla staroslověnština uznání v roce 880 papežem Janem VIII. bulou „Industriae tuae“ (Tvé horlivosti). Slovanská bohoslužba měla své nepřátele, zejména v německém biskupovi Wichingovi. Wichingovci bojovali proti bohoslužbě jiného ritu než římského. Jiná řeč než latina skrývala pro ně nebezpečí hereze. Po smrti Metodějově byla slovanská liturgie zapovězena a jeho

Dokončení na str. 3

ZE 136. ZASEDÁNÍ ÚSTŘEDNÍ RADY

Pobožností na texty Gn 12,1-9 a L 1,26-38 (píseň č. 209) zahájila v sobotu 8. prosince 136. zasedání ústřední rady její místopředsedkyně ses. Ivana Macháčková.

Vlastní jednání pak začalo ideovým referátem, který vedl br. patriarcha Tomáš Butta. V něm ústřední rada mj. schválila, že setkání ke 163. výročí narození TGM, které pod názvem

„Naše a evropská společnost“ připravila Kulturní rada, se bude konat 4. března 2013 v prostorách Poslanecké sněmovny. Ústřední rada rozhodla, že v rámci programu vystoupí prof. Zdeněk Kučera a prof. Petr Čornej. Společným tématem bude Mistr Jan Hus v myšlení a díle T. G. Masaryka. Tato akce je zahrnuta do projektu Husovského trienaria. Ústřední rada

rozhodla, že první část liturgie povede v Betlémské kapli ses. Debora Chytilová a druhou část br. patriarcha. Bohoslužba k výročí vzniku naší církve se bude konat v chrámu sv. Mikuláše 6. ledna 2013 v 15 h. Povede ji biskupský sbor a kázáním poslouží ses. olomoucká biskupka Jana Šilerová. Ústřední rada rovněž schválila záměr umístit pamětní desku na dům, kde žil autor hudební části naší liturgie Josef Pícha, a uspořádá při příležitosti odhalení desky pietní shromáždění.

V organizačně právním referátu, který vedla ses. místopředsedkyně Ivana Macháčková, ústřední rada mj. rozhodla, že jarní zasedání církevního zastupitelstva se bude konat 9. února 2013 a bude mu 8. února předcházet zasedání ústřední rady. Ústřední rada vzala na vědomí, že volební shromáždění k volbě olomouckého biskupa se bude konat 6. dubna 2013.

Ve finančním referátu, který vedla finanční zpravodajka Miroslava Niemec Studenovská, ústřední rada mj. vzala na vědomí zprávu o hospodaření za období 1 až 11. 2012 a schválila vydání publikace „Mistr Jan Hus v proměnách času a jeho poselství víry“.

V ekumenicko-zahraničním referátu, který vedl brněnský biskup Petr Šandera, ústřední rada mj. jmenovala zástupcem do Komise pro evangelizaci a misii při ERC vikáře Vladislava Hánu a nominovala pro účast na Evropském ekumenickém kurzu v Josefstalu na téma „Misie“ Vladimíra Moravce a jako náhradnici Zuzanu Kalenskou. Ústřední rada rovněž schválila účast ses. Kateřiny Děkanovské na návštěvě SRC a KEK v Řecku.

(red)

Liturgie k zahájení cyrlometodějského roku v Brně

Jubilejní cyrlometodějský rok, v němž si připomínáme 1150. výročí příchodu slovanských věrozvěstů Konstantina a Metoděje na Velkou Moravu, se v naší církvi koná pod patronací brněnské diecéze. Proto se také hlavní diecézní sbor v Brně na Botanické ulici stal v sobotu 1. prosince svědkem zahajovací liturgie jubilejního roku, již necelé stovce shromážděných věřících sloužil patriarcha církve Tomáš Butta a brněnský biskup Petr Šandera.

Liturgie začala průvodem, v jehož čele byly neseny hořící svíce, Písmo svaté a obraz Cyrila a Metoděje, za nimž kráčeli diecézní kněží, jáhni a oba liturgové. Za zvuku staroslověnských písní Svjatij Bože, svjatij Krepkij... přednášené zpěváky z kůru (sbormistr Lukáš Rydlo) prošel průvod z kněžiště sborem a vrátil se ke stolu Páně, kolem nějž a ke kazatelskému pultu byly přinesené předměty umístěny. Také samotná bohoslužba měla svá specifika, k nimž náležely rozšířené tužby a především evangelium (J, 1, 1-14) čtené doc. Václavem Štěpánkem z Ústavu slavistiky Masarykovy univerzity v církevně slovanském jazyce. Střídavě česky a církevně slovansky zazněl také Otčenáš, závěrečné požehnání pak čistě ve starobylém liturgickém jazyce.

Kázání bratra biskupa Šandery se mimo jiné dotklo hesla Přiblížit se evangeliu a s evangeliem se přiblížit lidem vetknutého do záhlaví nového církevního roku, jež byl v brněnské diecézi v návaznosti na cyrlometodějské jubileum vyhlášen Rokem evangelizace a misie. V rámci slavnostní bohoslužby byla v lodi Husova sboru otevřena výstava Setba Slova v moravské zemi, jejíž exponáty jsou zapůjčeny ze sbirkového fondu památníku Slovanského hradiště v Mikulčicích. Program zahajovacího dne cyrlometodějského roku byl završen přednáškou bratra patriarchy Staroslověnská bohoslužba jako jeden ze zdrojů Liturgie Farského? Text přednášky v rozšířené a poznámkovým aparátém vybavené verzi s upraveným názvem (Staroslověnská bohoslužba a Liturgie Farského) byl díky diecéznímu Tiskovému středisku čteným návštěvníkům k dispozici též v podobě brožury.

Smíme snad doufat, že zdařilý průběh slavnostního odpoledne v brněnském Husově sboru byl příslibem požehnání pro celý jubilejní rok, v němž se církev více než kdy předtím chce obracet k misijnímu dílu, jež zasel křesťanskou víru v naší zemi.

Marcel Sladkowski

Adventní zamyšlení nad cestami života

Krajina převzala barvu asfaltových silnic. Šedým odstínům se poddalo téměř veškerenstvo. Snad jen nákupní horečky hýří barvami. Zastavím se u kraje silnice... dlouhé tyčky ohraničující cestu, až krajinu pokryje sníh, jsou už zatlučené. Staré jabloně ukazují světu svou bolest; nemocné, polámané větve marně volají o pomoc. Příkopy místy přetékají uzralými semeny bodláků a kopřiv, připraveny ukázat hned z jara svou sílu. Sem tam, snad pro zpestření barvou, směje se do okolí hromada odpadků...

Dlouhá cesta lidského života bytí prochází rozličnou krajinou. Více či méně často zešediví. Více či méně často vyhledá klidná místa u vod. Šedivou, zablácenou etapou se projíždí ztěžka... ale nemusí, vždyť Cestář připravil viditelné patníky na okraji cest, aby se člověk mohl udržet na té správné cestě a nespadol mezi plevel a odpadky. Jsou to příkazání, při jejich respektování není těžké „nehavarovat“. Klidná místa u vod se nalézají všude, kdo má rozum, rozuměj. Takové tiché „parkoviště“ nabídne unavenému cestovateli vše pro život potřebné. A co se starými stromy na okraji cesty, jejichž plody hníjí mezi bodláčím?

Kéž by srovnání plačícího stromu s lidskými hodnotami: pokorou, láskou, poctivostí, porozuměním, tolerancí... byly jen přehnanou představou poutníkovou.

Dobrotivý Otče, prosím, ve své nekonečné milosti opatruj všechna tlukoucí srdce. Odhazujíc všechnu naivní představu o člověku prosím o pokojný, požehnaný a láskou naplněný adventní čas pro nás všechny.

Anna Holínská

Z kazatelského plánu

TŘETÍ NEDĚLE ADVENTNÍ

Doufajte v Hospodina věčně, neboť Hospodin, jen Hospodin je skála věků.

IZAJÁŠ 26,4

První čtení: Sofonjáš 3,14–20

Tužby adventní:

2. Aby se v naší mysli světlo pravého poznání rozžehlo, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom pokušení přemáhali a srdce čisté uchovali, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, když se chystáme slavit radostnou památku vtělení a narození tvého Syna, dej, ať svá srdce obrátíme k jeho příkazání lásky! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Filipským 4,4–7

Verš k obětování: Izajáš 12,6

Verš k požehnání: Izajáš 45,22

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, víme, že jsi soucitný a milosrdný. Proto tě prosíme, ať duchovní posila, kterou jsme přijali ve svátosti večeře Páně, nás otevře k plnějšímu přijetí tvé pravdy! Ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 203, 31, 35, 314

V BOŽÍ ŠKOLE

Pokračování z minulého čísla
V té těžké době byly církve podřízeny pracovním okrese s titulem: tajemník pro věci církevní. Bez jejich souhlasu se nesmělo konat nic. Vždyť i pastorační dopisy bylo nutno jim předkládat ke schválení. O skutečnosti, která panuje nyní, o tom, že není vzácností, že sbor může mít svou vlastní malou tiskárničku či kopírku, se nám ani nesnilo.

Proto jsem rovněž v již zmíněné záležitosti musela jednat na okrese a také i s památkovou péčí. Marně! A nám teklo dovnitř budovy a také na krásné venkovní dveře. Trpěla i celá fasáda. Mnohokrát jsem se snažila, aby místní pokrývači alespoň ta nejbolavější místa oplechovali. Ale chyběl jim čas i zájem. Pokaždé, když mne odmítli, sevřelo se mi litostí hrdlo a nebyla jsem schopna dalšího přemlouvání ani proséb. Situace se den ze dne zhoršovala. Jednoho dne mi do myšlenek stále vstupovalo pobídnutí: „Zkus to znovu na památkové péči.“ Nevím, zda to bylo od Pána, ale asi dva dny před tím jsme celou záležitost s naší střechou probírali na okrese, kam jsem byla pozvána.

Tajemník pro věci církevní mi řekl jméno stavitele, na kterého jsem se měla obrátit. Dodnes se divím, jak to, že jsem nehledala pomoc u Boha, ale jen u lidí. Vydala jsem se tedy znovu

do Boleslavi. A přece jen něčím podstatným se ten den lišil! Celou cestu jsem se modlila. Před domem památkové péče jsem se zastavila. Sepjala jsem ruce a prosila: „Pane Ježíši, prosím tě, pojď tam se mnou nebo mne opět odbudou a nic nepořídím.“ V budově jsem našla kancelář mně doporučeného stavitele prázdnou. Muže, který byl na chodbě, jsem se otázala, kdy se mnou hledaný pán vrátí. Odpověď byla záporná: „Dnes ani zítra zde nebude.“ A pak mi navrhl, že jestli se spokojím s jiným stavitelem, že by mne k němu dovedl. Souhlasila jsem, protože vím z Písmo, že když se modlíme za něco, pak máme následně přijímat vše, co se naskytne, v pevné víře, že Pán má vše ve svých rukou.

Mladý stavitel však nebyl vůbec informován. „Pražský hák, říkáte? Na kapli v Benátkách? Nic o tom nevím!“ Znělo to pro mne značně beznadějně, ale vzápětí jsem poznala, že Bůh jedná. Mladík se „rozpomněl“, že během třech neděl budou sundávat střechu z jednoho kostela, která je pokryta právě těmi požadovanými taškami. Ujistil mne, že se tam mezi poškozenými najde i dostatek dobrých a použitelných pro nás. TO BYLO ÚŽASNÉ! A ještě překvapivější byla skutečnost, že ještě dříve, než jsem se stala zeptat, kdy a kam máme poslat

auto, poskytl potřebné informace stavitel sám. Řekl datum, kdy on sám přímo k nám pošle auto s žádaným produktem, a my že si máme jen zajistit pokrývače. Radovala jsem se a velice jsem Pánu Ježíši děkovala.

V neděli po bohoslužbě jsem vše vyprávěla a požádala přítomné, zda by byli ochotni Pánu Ježíši poděkovat. Sama jsem se jako první nahlas pomodlila a zakončila větou: „Děkuji ti, Pane Ježíši, že jsi nám dal ty prejzy.“ Chvilí bylo ticho a pak tutéž větu zopakoval předseda rady starších. Stejně jsme se modlili i druhou a třetí neděli, jen s tím rozdílem, že modlitebníků přibývalo.

Ve stanovený den však auto nepřišlo! Stavitel nebyl telefonicky k zastavení a ani do konce týdne se nic nezměnilo. Následující neděli byla atmosféra ve sboru nabitá nevyslovenými otázkami. Před poslední písni jsem opět své „ovečky“ oslovila: „Chcete se mne asi zeptat, proč nepřišli prejzy a jak to ve skutečnosti s Ježíšovou pomocí je? Na první otázku odpovím: „NEVÍM.“ Druhou otázku zodpovědět mohu: „Jsem přesvědčena o tom, že právě Pán Ježíš zkouší naši víru.“ A tak se ptám: „Má někdo z vás i dnes tolik víry, aby Pánu Ježíši za prejzy poděkoval?“

Marie Černegová
Pokračování příště

Nad Písmem

CHRAŇME JÁDRO EVANGELIA

Abbé Pierre, františkán a zakladatel emauzských klášterů, jedna z největších duchovních postav naší doby, píše v knížce „Díky Bohu“: Byl jsem pozván do hlavního města jednoho z nejbohatších států našeho světa, abych tam animoval, moderoval jednodenní setkání o chudobě a segregaci, ke kterému se tu sešli ti, kterým se říká světoví lidé. Hned po mši, kterou jsem celeburoval pro účastníky, podobně jako to činím v naší malé kapli v Esterville, jsem se dostavil do sálu, kam mne moji hostitelé pozvali k večeři. Ocitnul jsem se v luxusním salonu, obklopen vytríbeným vkusem špičkového hotelu, s čišníky v perfektních fracích, čekajícími na svých místech nehybně na rozkaz podávat jednotlivé chody rafinované a bohaté večeře... A v tomto prostředí mě na jednu, nečekaně, požádali o modlitbu před jídlem! V prvním okamžiku jsem si myslel, že to prostě nedokážu. Když jsem se konečně vzpamatoval, slyšel jsem se říkat: „Přátelé, nebudu se modlit. Uvědomujete si grotesknost a krajní nevkusnost situace, ve které se nacházíme? Vzpomínáte si, jak se Ježíš od první mše, kterou s učedníky slavil, odebral na místo své agonie? Nemyslíte, že na závěr našeho setkání o chudobě a segregaci měla následovat večeře, sestávající z polévky a dvou maličkých sardinek?! Nečkejte, že se přitom budu cítit dobře. Kdybych se zúčastnil této hostiny, nemohl bych pohlédnout do tváře těch, se kterými se setkám zítra, tedy s umírajícími v nemocnici a s mladými ve vězení. Dopustil bych se vůči nim zrady. Jaký smysl by měla modlitba, o kterou mě žádáte? Vaše

pozvání mě zavazuje k pravdivosti: Nestačí modlit se. V našem světě zuří válka! Více než polovina lidstva scházejí elementární životní potřeby. Říkáte, že jste křesťané... pak jste měli vědět, že víra obsahuje také výzvu k riskantním krokům. Duch, který z nás činí věřící, nás vyzývá k víře v nevhodné. Je taková naše víra?“ Nepřipomíná nám to něco? Pán Ježíš říká: Jak těžko vejdu do království nebeského ti, co mají bohatství... Je snad na bohatství něco předem špatného? Snad ne. Záleží, jak jsme je nabyli, zda na něm lpíme či z něj rozdááme. V bohatství tkví ovšem nebezpečný zádrhel. Bohatý člověk často vidí svět jakoby jinou optikou, vnímá a vyhodnocuje život jaksí posunutě, jako rozmazanou, rozostřenou kopii originálu. (Určitě vidí svět jinak křesťan Romney než křesťan Obama.) Na té konferenci o chudobě a segregaci byli také všichni křesťané - posluchači, přednášející i mecenáši. Přesto „jim to ani nedošlo“. Byli jako by mimo. Docela klidně si po slově o chudobě a chudých dopřáli opulentní hostinu. A tak se nedivte, že se toho

posunutého vidění, vnímání a vyhodnocování evangelia Kristova lekám i v mé církvi. Ve společnosti už nám ani dávno nepříjde divné sledovat rostoucí záplavu pořadů o jídle, když miliony dětí hladoví (není to smutným znamením doby?). Víme, že někde musí rodit stačit na den 15 l vody na všechno a my ji spotřebujeme při čištění zubů. Odměním spoustou peněz fotografa za obrázek dítěte putujícího z posledních sil pro humanitární pomoc do záchraného tábora... Bláhově nosíme zlaté prsteny jako znamení církevní hodnosti a moci. Jak bláhově. A tak se lekám, aby nám restituční náhrady ještě víc neprekryly jádro evangelia. Vždyť my teologové umíme všechno vždycky tak dokonale vyložit! Ale často zapomínáme, že víra je výzvou k riskantním krokům. Co kdybychom se o něj pokusili tváří v tvář restitucím? Francis Bacon Verulánský (1561 – 1626) se modlil: Nehledej velké bohatství – ale takové, jakého můžeš nabýt spravedlivě, užít střídme, rozdat vesele. Amen.

Jana Šilerová

Přijď Bože!

Když přicházíš, ožívá naše nitro.

A proud utajených a zasunutých citů se dostává na povrch.

Pane, když přicházíš, rozevírají se ruce,

které objímají jen své zimomřivé tělo kolem svých ramen,

aby objaly svého bližního. Pane, když přicházíš,

naše tvář se rozjasňuje ze zasmušlosti do radosti.

Pane, když přicházíš, slepi prohlédají, kulhaví odhazují zátěž berli,

nemocní jsou uzdraveni a věznění nabývají svobody.

Pane, když přicházíš, bohatý otvírá svou kapsu a dává ubožáku,

a pyšný pláče se zarmouceným.

Pane, když přicházíš...

Učiň ten zázrak svého příchodu i na nás. Amen.

PAVEL ŠIKORA

STAROSLOVĚNSKÁ BOHOSLUŽBA A...

Dokončení ze str. 1
žáci byli vyhnáni ze země. V zemích, kam odešli Metodějovi žáci, byla šířena liturgie východního typu, ať již se jednalo o jižní slovanské země, Bulharsko i Rusko. K diskusí o podobě cyrilometodějské bohoslužby patří názor některých odborníků a hypotéza o Liturgii sv. Petra. Tato liturgie je charakteristická tím, že se do rámce byzantského obřadu vkládá římský mešní kánon. Podle Josefa Vašiči sloužil řecký text této liturgie jako předloha překladu do staroslověnštiny a byl užíván jako jedna z alternativ na Velké Moravě. Jednalo se o liturgii „smíšenou“ – východně-západní. Cyrilometodějská mise se podle Vojtěcha Tkadlíka vyznačovala pluriformitou liturgického slavení. Staroslověnská liturgie je katolickými badateli a liturgisty považována za vklad geniality Cyrila a Metoděje a propojuje se v ní východní i západní kultura a spiritualita.

V roce 1963, u příležitosti 1100. výročí příchodu Cyrila a Metoděje, byla přeložena Liturgie podle patriarchy dr. Farského do liturgického jazyka církevně slovanského. Překlad zajis-

tila Drahomíra Soukupová-Tenglerová. Motivem byla snaha seznámit bližší s naší liturgií představitele východních církví ze slovanských národů. K tomuto počínu vedl i důvod „ukázat církevní veřejnosti krásu a bohatost jazyka, který je přinejmenším dědicem původní slovanské mluvy Cyrila a Metoděje, a jeho živou schopnost dodnes vyjádřit náboženskou terminologii naší současnosti.“ Dále tento překlad dokládá úzkou souvislost Liturgie dr. Karla Farského s východní Liturgií Jana Zlatoústého, která v této jazykové úpravě ještě jasněji vynikne. Autorka překladu uvádí, že nebylo třeba násilného hledání a interpolování výrazových prostředků východní liturgie, nýbrž celé vazby a obraty vyplývaly z organické souvislosti a příbuznosti obou liturgií. Tento překlad Drahomíry Soukupové byl uveřejněn v Náboženské revue v roce 1963 a byl také vydán tiskem samostatně.

Liturgie podle patriarchy dr. Karla Farského zachovává postup římské západní mše, avšak modlitby svou dikcí i ovzduším zbožnosti připomínají Liturgii Jana Zlatoústého, jak to vyjadřoval praktický teolog naší

církvě prof. Otto Rutrle. Z pravoslavné bohoslužby vycházejí zejména tyto části: Proklamace „Blahoslaveno buď království tvé...“, která zaznívá v úvodu a je z proskomidie. Z Liturgie Jana Zlatoústého jsou „Tužby“, vycházející z ekteníí, modlitba „Přispěj nám“, „Blahoslavenství“ před vyhlášením evangelia a prosba o Ducha svatého (epikleze). Církevně slovanský jazyk a pravoslavnou bohoslužbu připomínají slova jako „účastenství“, „blahoslaveno“, „blahověštcí“, „tajiny“ a další. Některé výrazy starobylého původu byly v dalších redakcích Liturgie podle dr. Karla Farského nahrazeny termíny ze současného živého českého jazyka. Označení Boha slovem „Hospodin“ má také staroslověnský původ a znamená Pán. Odpovědi a proklamace lidu v části „Tužby“ pronášené nejprve řecky „Kyrie eleison“, pak staroslověnsky „Gospodi pomiluj“ odkazují zcela zjevně na východní řeckou a cyrilometodějskou tradici. Liturgie dr. Karla Farského odráží spirituální a kulturní dědictví setkávání východu a západu v dávné minulosti i v naší přítomnosti.

Tomáš Butta

Vernisáž v Bratislavě

Bývalý prezident Ing. Rudolf Schuster, Ph.D. pozval účastníky biblické hodiny dne 28. listopadu na Bratislavský hrad, kde probíhala vernisáž jeho fotek z návštěvy pólu, kterou uvedli ministr školství a předseda parlamentu. Bylo milé, že pozval osobně příslušníky Církve československé husitské, ke kterým má velice osobní vztah. K jedné z jeho vydaných knih napsal „náš biskup“ své slovo.

Je velice hezké a příkladné, že pan Ing. Schuster, Ph.D. na naše společenství rád vzpomíná. Je zajímavé, že ve svém věku je ještě tak úžasně činný a je snad jediným prezidentem, který vydal tolik cestopisných knih doprovázených fotografiemi.

V interiéru Bratislavského hradu monumentalita jeho fotek skutečně vynikla. Z fotografií vystupuje úcta před nádherou přírody, nepoškozenou člověkem, úcta před stvořením. Ve fotkách je cítit pokoru a chválu Boha Stvořitele.

DR Bratislava

Na fotografii je poslední návštěva prezidenta Ing. Schustera, Ph.D. u biskupa Jana Hradíla doma.

MISSA JAZZ v Lipsku

Letošní podzim byl v Lipsku ve znamení velikých oslav, na kterých se podíleli magistrát, veřejné instituce, církevní a osvětové kruhy, domácí a zahraniční umělci zvučných jmen, skvělý chlapecký sbor a široká veřejnost. Všechno se točilo kolem jubilea chrámu svatého Tomáše, působiště nejslavnějšího kantora všech dob J. S. Bacha. Slavnosti pod názvem 800 Jahre Thomaner daleko přerostly rozsah festivalu.

Mezi velké akce, které se detailně plánovaly s dvouletým předstihem, patřilo provedení Jazzové mše Jaromíra Hniličky, která vznikla už v šedesátých letech, od té doby nabyla na rozsahu (aniž jí ubylo jásavé, strhující krásy) a proslavila svého komponistu a trumpetistu víc než kterékoli z jeho ostatních děl. Ten předstih příprav byl na místě, protože šlo o náročné, v moderní terminologii „koprodukcí“ provedení. Z Brna přijel B-Band pod vedením Josefa Buchty, smyčkový komorní orchestr složený z členů Filharmonie Brno a Dan Kalousek, sbornistr a dirigent. Úlohu sboru převzal lipský soubor Amici Musicae (který dostal notový materiál dlouho dopředu), verše četl osvědčený lipský herec a recitátor Bernhard Biller.

Pro město Lipsko, jež se podílelo nemalou částí na nákladech, znamenal tento společný duchovní koncert začátek oslav čtyřicetileté partnerské spolupráce mezi Lipskem a Brnem. Pan primátor Jung, který měl hlavní proslov na návazném večeru, osobně poděkoval umělcům z obou stran, kteří spojili své síly ve prospěch výtečného díla. Zdůraznil, že jeho provedení tak získalo mimofádný kulturní i politický význam.

To všechno by ještě nebylo pádným důvodem pro to, aby se o lipském koncertě referovalo na stránkách našeho církevního týdeníku. Je ovšem třeba říci, že se velebnou prostorou chrámu svatého Tomáše nenesly jenom svítivé tóny trubky Jaromíra Hniličky (který snad nemohl lépe oslavit své osmdesátiny a poděkovat Pánu za to, že ještě může virtuózně ovládat svůj nástroj). Chrám byl naplněn také slovem, a to verši Zdeňka Svobody, duchovního Církve československé husitské. Také ty byly projevem česko-německé spolupráce, protože je kongeniálně přebásnil celoživotní přítel autorův Joachim Dachsel. Oba duchovně orientovaní básníci si totiž v průběhu mnoha let překládali svá díla navzájem. Shodou okolností se toto provedení stalo rovněž součástí letošních oslav 85. narozenin Zdeňka Svobody, který prožívá podzim svého tvůrčího života ve Zlíně, vážen a milován celou náboženskou obcí.

Koncert se uskutečnil 1. listopadu, takže tato malá recenze není žhavá novinka. Impulzem pro ni se totiž stala návštěva lipských evangelických partnerů občanského sdružení Betanie v Brně až v posledních dnech listopadu, kteří referovali o svých osobních zážitcích, o tom, jak posluchači aplaudovali po koncertě vstojem, i o tom, jak důstojnou a významnou součástí byla básnická zamyšlení Zdeňka Svobody, jež propůjčila koncertu hlubší duchovní rozměr.

Pavla Váňová, Brno

POŽEHNANÁ NEDĚLE V BLANSKU A JEŽKOVICÍCH

Na slavnost Ježíše Krista Krále 25. listopadu jsme prožili milé setkání s plzeňským bratrem biskupem Filipem Štojdlem a diecézním tajemníkem tajemníkem bratrem Richardem Ferčíkem. Bylo to první pozvání na Jižní Moravu. Po náročném zasedání církevního zastupitelstva v Praze přijeli naši hosté v sobotních, večerních hodinách k nám do Blanska.

Nedělní ráno začalo slavnostními bohoslužbami v blanenském Husově sboru. Bratr biskup Filip pokřtil při nedělní liturgii druhorozenou dceru Julii - Anežku, manželům Mirce a Filipovi Hájkovým z Blanska. A tak byli u křtelnice hned dva Filipové! Po svátečním obědě v rodině naši nejmladší sestřičky již naši hosté putovali do Ježkovic. Je dlouholetým zvykem v našich náboženských obcích se společně setkávat. Věřící na blanensku a vyškovsku se setkávají k bohoslužbám na 12 místech, ale faráři mají jednoho. Za léta se většinou mezi sebou dobře vzájemně známe. Jezdíme společně na poutě, zájezdy, ale také na tzv. Farní dny. To se setkají ti neaktivnější bratři a sestry z různých míst našich farností na jednom místě. Společně prožijeme bohoslužbu a následuje společenské odpoledne. Letos hostitelem byl nejprve Brťov, potom dvakrát Blansko, Rousi-

nov a v neděli 25. listopadu nakonec Ježkovice. Protože je to neděle na konci liturgického roku, uspořádali jsme tentokrát farní den jako SILVEST-TR. Nejdříve jsme prožili sváteční bohoslužby v kostele v Ježkovicích. Místní sestry a bratři si opatřili nový kalich a další liturgické nádoby. Bratr biskup Filip je nám poprvé uvedl do služby. Kostel byl přeplněný a nebylo už nikde místečko ani na stání. Po bohoslužbách následovalo společenské odpoledne v Sokolovně v Ježkovicích. Po zahájení modlitbou místním farářem Martinem Kopeckým, uvítal poutníky ze sousedních obcí místní pan starosta Josef Pořízek. Program byl silvestrovky bohatý.

Krojované sestry připravily několik pěveckých vstupů a scének, kdy se přidalo celé obecenstvo. Naši varhaníci doprovodili sváteční bohoslužby na varhany a další hudební nástroje. V sokolovně potom varhaník Michal se svoji kapelou Amethyst potěšil všemi oblíbenými slágrý. Několik silvestrovských scének, masek a převleků rozhýbalo k nekončícímu smíchu celý sál. Děti měly svůj vlastní program pod vedením katechetky Evy a varhanice Jany a nakonec představily všem svoje výtvary. Sestra Staňa naopak "ledovými povídkami z našich dědin připoměla staré hříche e radostě." Sestra Anička z Brťova připravila čtyři videovstupy s promítáním událostí, které jsme prožili v roce 2012. Bohatá tombola, s devadesáti výhrami, dala kousek vzpomínky na to, co jsme prožili, na cestu domů. Jen pro místní členy náboženské obce nebylo jednoduché obsluhovat 165 bratří a sester, kteří se tentokrát na farní den vydali.

Bratr biskup Filip a tajemník Richard se skvěle zapojili. Věříme, že na nás budou v dobrém vzpomínat... Snad jsme je "neutancovali" do únavy. Těšíme se na sektání s nimi zase někdy na naší "Moravěnce".

Martin Kopecký, farář

ZPRÁVY

Oznámení prodejny

Oznamujeme, že prodejna Blahoslav na ústředí církve (Wuchterlova 5, Praha 6) bude od 21. prosince do 2. ledna 2013 uzavřena.

(fb)

Večerní bohoslužby

Milí přátelé, přejeme vám pokojné prožití adventních dní a požehnaný čas Vánoc a zveme na tyto pražské večerní bohoslužby:

* 16. prosince od 19 h ve Sboru kněží Václava Na Zderaze (Praha 2-Nové Město) - slouží br. patriarcha ThDr. Tomáš Butta

* 24. prosince od 23 h ve Sboru kněží Václava Na Zderaze ŠTĚDRŮVEČERNÍ BOHOSLUŽBA.

* 20. a 27. prosince od 18 h v Husově sboru v Holešovicích

* 30. prosince od 19 h ve Sboru v Praze 4-Krčín.

Kristýna Mlýnková

Nová kniha

Ve třinácté knize Olgy Nytrové „Každý den může mít křídla“ naleznete především soubor sloupek a malých úvah, publikovaných v posledních letech v Českém zápase, které získaly příznivý čtenářský ohlas. Dále jsou zde zařazeny kratší prózy a zamyšlení z časopisu Pražské diecéze Husita, z Křesťanské revue apod. Autorka, působící též jako vysokoškolská pedagožka, se ve svých textech zabývá partnerskými vztahy, rodinou, lidskou zralostí, mezigeneračním dialogem, tradičními hodnotami a ctnostmi. Aby zajímavým způsobem přiblížila otázky hodnotových postojů, lidskosti, odpovědnosti, svědomí, odpuštění, vdě-

nosti, naděje a vztahu k tomu, co nás přesahuje, vypráví O. Nytrová v rámci svých malých próz i skutečně krátké příběhy ze života, které zná z rodiny, od přátel, z vyprávění známých i ze své investigativní novinářské práce. Kromě toho ve svých textech nabízí i malé vhledy do dílny myslitelů a různých odborníků z oblasti humanitních věd a využívá přitom své dlouholeté publicistické zkušenosti.

Knihu vydala pražská diecéze ve spolupráci s náboženskou obcí v Praze 1 - Staré Město.

(red)

Nové zvony pro zvonohru

S radostí oznamujeme, že zvonářem Petrem Rudolfem Manouškem byly odlity další čtyři zvony pro koncertní zvonohru plánovanou ve věži Sboru kněze Ambrože v Hradci Králové, která by se měla stát první stabilní koncertní zvonohrou v České republice splňující mezinárodní měřítka stanovená pro tento jedinečný hudební nástroj. Zvony nesou jména významných osobností české duchovní tradice: opata Prokopa, kněžny Ludmily, Anežky České a Zdislavy z Lemberka. Slavnostní uvedení proběhne ve Sboru kněze Ambrože za účasti br. patriarchy ThDr. Tomáše Butty v úterý 18. prosince v 19.30 h. K účasti na této slavnosti srdečně zve

Náboženská obec
v Hradci Králové

Pietní setkání v Hořicích

Srdečně zveme na pietní setkání „JMÉNEM PROTI ZAPOMNĚNÍ“ u příležitosti 70. výročí odsunu Židů z Hořic a okolí v době nacistické okupace 14.12.1943, které se koná 16. prosince od 14 h v Hořicích. Na programu je

mj.: pásmo vzpomínek účastníků odsunu v podání žáků ZUŠ Hořice, slovo předsedy Židovské obce Praha - p. Františka Bányai, židovská modlitba za zesnulé El male rachamim, psaní jmen do Knihy života účastníky setkání a svědectví o naději.

(ez)

Vánoční čas na Spořilově

* 4. adventní neděle, 23. prosince

v 10 h - bohoslužba Zahradní Město

* 24. prosince v 15 h - Štědrý podvečer na Spořilově

* Hod Boží vánoční, 25. prosince v 9.30 h - bohoslužba Spořilov

* 26. prosince v 10 h - bohoslužba Zahradní Město

* 30. prosince v 9.30 h - bohoslužba Spořilov

* 1. ledna v 15 h - Novoroční požehnání, den obnovy samostatného českého státu (1993) - bohoslužba Zahradní Město

* 6. ledna v 9.30 hodin - bohoslužba Spořilov

Na Tři krále bude též ukončena bohoslužebná sbírka za celé vánoční období od 1. prosince 2012 do 6. ledna 2013 ve prospěch dětského domova v Dubenci u Příbrami.

(red)

Pozvání do Karlína

Náboženská obec v Karlíně a Literárně dramatický klub Dialog na cestě ve spolupráci s Městskou částí Praha 8 pořádají předvánoční Setkání třetího věku. Již tradičně je pro stále příznivce i nové návštěvníky připraveno literárně - hudební pásmo sestavené z ukázek české a světové literatury i z tvorby členů Literárně dramatického klubu. Setkání se koná 18. prosince od 15 h v zasedací síni náboženské obce Karlín, Vítkova 13. Je připraveno občerstvení i malé dárečky. I vy se můžete pochlubit vašimi oblíbenými druhy vánočního cukroví a zazpívat si koledy. Přijďte si užít vánoční atmosféry!

Markéta Hlasivcová

Milý dárek

Úpokořujeme na knihu úvah teologa, starozákonního badatele a pedagoga na HTF ThDr. Jiřího Beneše *Ozvěny Izajášova volání: Slova Izajášova prorockví pro každodenní zamyšlení*, kterou nyní vydalo nakladatelství Návrat domů. Monografie psaná čtivou a srozumitelnou formou je k dostání v prodejně Blahoslav za cenu 280 Kč a vhodným dárkem nejen pro znalce. V případě zájmu ji lze objednat: prodejna.blahoslav@ccsh.cz či tel.: 220 398 117 a 724 141 646.

(red)

Koncerty u sv. Mikuláše

* 17. 12. - 19 hodin
Bach, Mozart
Světové vánoční koledy,
Prague Brass Ensemble,
A. Bárta - varhany
* 21. 12. - 19 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle
* 22. 12. - 19 hodin
Vivaldi, Mozart
Vivaldi orchestra Praga,
V. Návrat - barokní housle

Za anděly z Trojzemí

Svět snů a přání“ takto je nazývána výstava andělů a historických panenek, kterou pro potěchu návštěvníků v adventním a vánočním čase připravily náboženská obec Hrádek nad Nisou, Kulturní a společenský kabinet Trojzemí a Brána Trojzemí. Navštívit ji můžete po celou dobu Adventu a Vánoc až do 5. ledna 2013 ve výstavních prostorách Brány Trojzemí v Hrádku nad Nisou. Čekají vás andělé z keramiky, dřeva, skla, porcelánu i bavlnek. Mezi panenkami najdete nejen ty, co znáte z obchodů ale i vskutku historické kousky a také nádobičko nebo kočárky. A protože se Hrádek nalézá přímo v srdci Trojzemí, tak zde naleznete exponáty od sběratelek nejen z Čech, ale i z Polska a Německa. Živí andělé z klubu „bez bariér“, který pracuje s lidmi s handicapem v polské Bogatyni a zvuky lesního rohu obohatili vernisáž, která proběhla 30. listopadu.

Pro malé i velké návštěvníky je připraven bohatý doprovodný program. Můžete si vylosovat svého anděla průvodce na rok 2013, společně s dětmi poslat dopis Ježíškovi, připojit svou dlaň z papíru na křídla našich andělů nebo si andělka rovnou vyrobít. Anebo si jen vzpomenout na vaši nejmilejší panenku.

A pokud vám návštěva jedné výstavy nestačí, tak 15. a 16. prosince můžete vždy od 14 do 16 hodin navštívit v Chrámě Pokoje výstavu vánočních stromků.

Hedvika Zimmermannová,
farářka Hrádek nad Nisou

28. říjen na Spořilově

Často slyšíme, že svátek vzniku ČSR pozbyl svoji důležitost po rozdělení země. V naší náboženské obci si však uvědomujeme předně dějinnou důležitost nezávanou pouze na geografické omezení pomíjitelného. I po roce 1993 si 28. říjen připomínáme v duchovní kontinuitě Božího lidu, sester a bratří všech pěti zemí Československa. Myslíme na ty, kteří byli ze své vůle ochotni riskovat a odevzdat vše ve chvíli možného nezdaru. Ve své duchovní velikosti byli schopni odevzdat i tělesnost pro své přesvědčení. Obdiv patří nejen hlavním zastáncům suverénního státu, ale předně i lidu, který vyplnil své duchovní tužby v podobě života našeho společenství Církve československé husitské. Modlíme se též za legionáře, kteří v době následného míru zbudovali Spořilov. Prosili jsme též o blaho a posilu těch, jejichž ovoce skutků i odvahy zaslouží po právu ocenění z rukou prezidenta republiky.

Tento den je též významným mezníkem proměny správcovství naší země. Po tisíciletí monarchie přijali poddaní podíl své odpovědnosti ve formě zástupné demokracie a vyhlásili republiku. Tu republiku, ve které je životadárnou silou občanů jejich živá a vřelá občanská společnost, angažovanost a obětavost při společném díle. Stále zápasíme o dobro a spravedlnost v pokřivenosti věku. Nehodláme rezignovat na svobodu a volbu, která je nám dána shůry. Nepřítakáme a neskloníme se před ničím a nikým, kdo by nás chtěl připravit o dědictví Boží pravdy, která nás provázela před tímto historickým dnem a bude, jak věříme, v Kristu i po něm. Poděkování též patří Ondřeji Bernovskému za jeho hudební doprovod celého večera. Žižkovskému nízkoprahovému klubu Husita za zapůjčení promítací techniky a bratru Janu Žižkovi za fotodokumentaci pro naši kroniku.

S pozdravem a přáním Kristova pokoje v konci času mezidobí

Rada starších
Praha-Spořilov

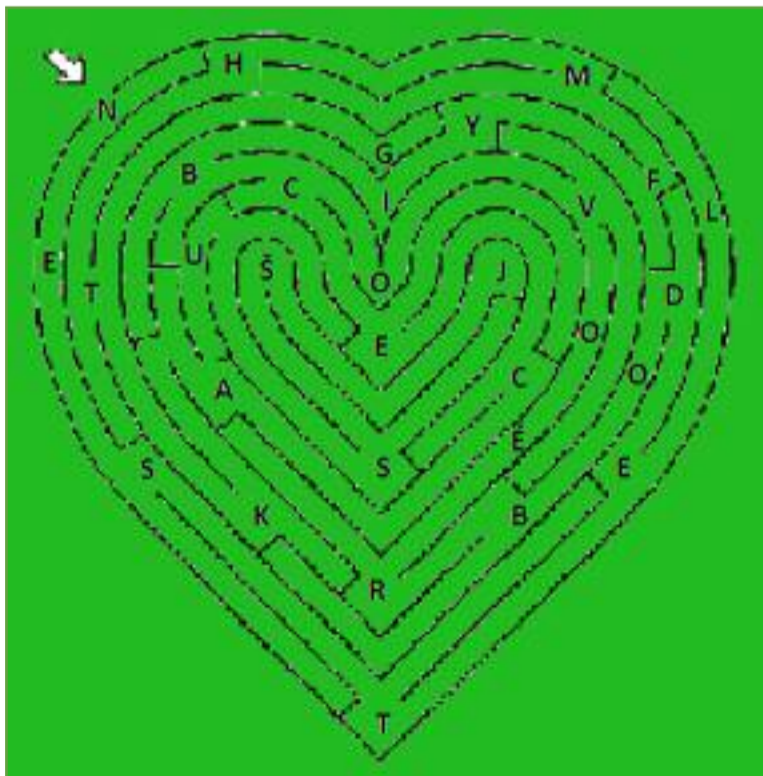
Roční předplatné na rok 2013 činí 416 Kč.

Číslo účtu: 43-3856220207/0100

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Mistře, co máme dělat?

Tak se ptali lidé Jana Křtitele, když se od něj přicházeli nechat pokřtít (L 3,7-18). Posbíráte-li písmenka na cestě do středu srdce, dozvíte se odpověď.

(Řešení z minulého čísla: Prorok Jan.)

Jana Krajčřířiková

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: ThDr. Klára Břeňová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220398107, mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9